

Հաստատված է
«ՖՅՈՒՉՐ ԿԱՊԻՏԱԼ ՄԱՐԿԵՏ» Սահմանափակ
Պատասխանատվությամբ Ընկերության
մասնակիցների ընդհանուր ժողովում
«12» մայիսի 2014թ.
Ժողովի նախագահ՝ Ս. Խանիկյան

(ստորագրություն)

«ՖՅՈՒՉՐ ԿԱՊԻՏԱԼ ՄԱՐԿԵՏ»

ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ

ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱՆԴԱՄԻ

ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ

(նոր խմբագրությամբ)

ԵՐԵՎԱՆ - 2014թ.

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Գլուխ 1. Կանոնակարգի կարգավորման առարկան

- 1.1 Սույն կանոնակարգը կարգավորում է «Ֆյուչըր Կապիտալ Մարկետ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն, Հաշվի օպերատոր կամ Համակարգի անդամ) կողմից Հաշվետիրոջից կամ Թողարկողից ստացված հանձնարարականների, հարցումների և այլ տեղեկությունների (փաստաթղթերի)՝ արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում գործառնությունների կատարման և/կամ համակարգից տեղեկությունների տրամադրման համար Կենտրոնական դեպոզիտարիային փոխանցումը, ինչպես նաև «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքին (այսուհետ՝ Օրենք), դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերին և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքված պայմանագրին համապատասխան Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից մատուցվող ծառայությունների միջնորդավորումը:

Գլուխ 2. Կանոնակարգում կիրառվող հասկացությունները.

- 2.1 Սույն կանոնակարգում օգտագործված հասկացություններն ունեն հետևյալ նշանակությունները՝
- 1) **«Կենտրոնական դեպոզիտարիա».** «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» Բաց Բաժնետիրական Ընկերություն.
 - 2) **«Կանոններ».** «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններ».
 - 3) **«Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգ» կամ «Համակարգ».** արժեթղթերի հաշվառումն ապահովող և արժեթղթերով կնքված գործարքների արդյունքում փոխադարձ պարտավորությունների կատարման և այդ պարտավորությունների կատարումը երաշխավորող տեխնիկական և իրավական միջոցների ամբողջություն.
 - 4) **«Համակարգի Անդամ».** անձը, որը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքել է պայմանագիր՝ Հաշվի Օպերատորի և/կամ Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի կարգավիճակով, Համակարգի միջոցով և Կանոնների համաձայն Համակարգում գործառնություններ կատարելու համար.
 - 5) **«Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամ» կամ «ԿՇՀՀԱ».** Կանոններով սահմանված և Համակարգի Անդամին վերաբերող պահանջներին բավարարող անձ, որը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ կնքած պայմանագրով և Կանոններով սահմանված իրավասությունների շրջանակում, Կենտրոնական դեպոզիտարիային է փոխանցում իր կամ իր հաճախորդից ստացված այն հանձնարարականները և տեղեկությունները (փաստաթղթերը), որոնք անհրաժեշտ են Համակարգի միջոցով կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով գործարքների կնքման համար.
 - 6) **«Հաշվի Օպերատոր».** Կանոններով սահմանված և Համակարգի Անդամին վերաբերող պահանջներին բավարարող անձ, որը Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի հետ կնքած պայմանագրով և Կանոններով սահմանված իրավասությունների շրջանակում, Թողարկողից, Հաշվետիրոջից կամ իրավասու այլ անձանցից ստացված հանձնարարականները և այլ տեղեկությունները (փաստաթղթերը) փոխանցում է Կենտրոնական Դեպոզիտարիային Համակարգում այն գործառնությունների կատարման

- համար, ինչպես նաև միջնորդավորում է Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի կողմից մատուցվող այն ծառայությունները, որոնք անմիջականորեն չեն հանգեցնում կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով գործարքների կնքմանը.
- 7) «**Ծրագրային համակարգ**». Կենտրոնական Դեպոզիտարիայի գործառույթների իրականացումն ապահովող համակարգչային ծրագրերի ամբողջություն.
 - 8) «**Հաշվետեր**». անձ, որն ունի (որի անունով առկա է) Համակարգում բացված արժեթղթերի հաշիվ.
 - 9) «**Անվանատեր**». անձ, որի անունով, առանց սեփականության իրավունքի փոխանցման, հաշվառվում են այլ անձանց պատկանող անվանական արժեթղթերը.
 - 10) «**Թողարկող**». անձ, որն արժեթուղթ է թողարկում (թողարկել) կամ իր անունից արժեթուղթ թողարկելու առաջարկություն է անում և որն իր կողմից թողարկված (տեղաբաշխված) արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ռեեստրի վարումը կամ պահառությունը հանձնել է կամ հանձնելու նպատակով դիմել է Կենտրոնական դեպոզիտարիային.
 - 11) «**Գործառնություն**». Համակարգում գրանցված արժեթղթի Հաշվետիրոջ, Թողարկողի, վերջիններիս լիազորված ներկայացուցիչների կամ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ անձանց հանձնարարականի հիման վրա իրականացվող գործողություն, որի արդյունքում տեղի է ունենում արժեթղթերի հաշվի բացում, արժեթղթերի հաշվում առկա տեղեկությունների փոփոխություն, արժեթղթերի հաշվի փակում, արժեթղթերի հաշվում գրանցված արժեթղթերի մնացորդի փոփոխություն, Համակարգում այլ տեղեկությունների գրանցում և/կամ Համակարգից տեղեկությունների տրամադրում.
 - 12) «**Հանձնարարական**». Համակարգում գործառնություններ (բացառությամբ տեղեկությունների տրամադրման) կատարելու համար հիմք հանդիսացող թղթային կամ էլեկտրոնային փաստաթուղթ.
 - 13) «**Հարցում**». Համակարգից տեղեկությունների տրամադրման համար հիմք հանդիսացող փաստաթուղթ, ինչպես նաև այլ փաստաթղթեր, որոնք չեն կարող որակվել որպես հանձնարարական.
 - 14) «**Կարգավորվող շուկայի օպերատոր**». «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» բաց բաժնետիրական ընկերություն.
 - 15) «**Կարգավորվող շուկա**». Կարգավորվող շուկայի օպերատորի կողմից կազմակերպվող արժեթղթերի շուկա.
 - 16) «**Էլեկտրոնային եղանակ**». ՀՀ կենտրոնական բանկի ՍԻԲԻԷՆԵթ միջբանկային համակարգչային ցանցի հիման վրա գործող Լոտուս համակարգի էլեկտրոնային փոստի (այսուհետ՝ ՍԻԲԻԷՆԵթ համակարգչային ցանց) կամ իրավասու (փոխադարձ համաձայնեցված) այլ էլեկտրոնային հասցեի կամ ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային վճարումների համակարգի (այսուհետ՝ էլեկտրոնային վճարումների համակարգ) միջոցով տեղեկությունների կամ փաստաթղթերի ստացման և/կամ առաքման կապի եղանակ.
 - 17) «**Հաճախորդ**». անձ, որն ունի Ընկերության հետ կնքված Ռեեստրի վարման կամ Պահառության գործող պայմանագիր կամ դիմել է Ընկերությանը նման պայմանագրեր կնքելու նպատակով.
 - 18) «**Ներքին աուդիտոր**». Հաշվի օպերատորի Ներքին աուդիտոր.
 - 19) «**Սպասարկող**». Հաշվի օպերատորի անունից Համակարգում գործառնություններ կատարելու համար Հաշվետիրոջ կամ Թողարկողի հանձնարարականն ընդունող և Համակարգում գործողություններ կատարող իրավասու անձ (անձինք).

20) «**Հաստատող**». Հաշվի օպերատորի անունից Համակարգում Սպասարկողի կողմից գրանցված գործողությունները հաստատող իրավասու անձ (անձինք):

2.2 Սույն կանոնակարգում կիրառվող այլ հասկացություններն ունեն Օրենքով, դրա հիման վրա ընդունված ՀՀ Կենտրոնական բանկի կանոնակարգերով և այլ նորմատիվ իրավական ակտերով, ինչպես նաև Կանոններով սահմանված նշանակությունները:

Գլուխ 3. Համակարգի միջոցով մատուցվող ծառայությունները

- 3.1 Ընկերությունը Համակարգի միջոցով Հաշվի Օպերատորի և/կամ Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամի կարգավիճակով ծառայություններ է մատուցում.
- 3.1.1 արժեթղթերի թողարկողներին, որոնց արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարումը հանձնված է Կենտրոնական դեպոզիտարիային.
- 3.1.2 Հաշվետերերին, որոնց պատկանող (անվանմամբ գրանցված) արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարումը հանձնված է կամ հանձնված է եղել Կենտրոնական դեպոզիտարիային կամ Կենտրոնական դեպոզիտարիան հանդիսանում է այդ արժեթղթերի պահառուն (ենթապահառուն).
- 3.1.3 Կանոններով նախատեսված այլ անձանց՝ Կանոններով սահմանված դեպքերում և կարգով:
- 3.2 Ընկերությունը Հաշվի օպերատորի կարգավիճակով միջնորդավորում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից մատուցվող հետևյալ ծառայությունները.
- 3.2.1 Անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրի վարում,
- 3.2.2 Արժեթղթերի պահառություն,
- 3.2.3 Պարտատոմսերի արժեկտրոնների վճարման, մարման, բաժնետոմսերի շահութաբաժինների վճարման հետ կապված գործառնությունները,
- 3.2.4 Թողարկողի պատվերով իր կողմից տեղաբաշխված արժեթղթերի՝ Օրենքով և Թողարկողի կանոնադրությամբ սահմանված, ձեռքբերման և այլ սահմանափակումների նկատմամբ հսկողության իրականացում,
- 3.2.5 Թողարկողին իր կողմից տեղաբաշխված արժեթղթերով իրականացված գործառնությունների մասին ծանուցումը, որը ներառում է այդ արժեթղթերի փոխանցման, ինչպես նաև գրավի կամ այլ հիմքով այդ արժեթղթերի նկատմամբ իրավունքների սահմանափակումների վերաբերյալ տեղեկությունների տրամադրումը:
- 3.3 Որպես Կարգավորվող շուկայի հաշվարկային համակարգի անդամ՝ Ընկերությունը միջնորդավորում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից մատուցվող ծառայություններն այնքանով, որքանով դա հնարավոր է դարձնում իր կողմից կարգավորվող շուկայում կորպորատիվ արժեթղթերով գործարքների կնքման նպատակով իր կամ իր Հաճախորդներից ստացված հանձնարարականների կատարումը:

Գլուխ 4. Համակարգի միջոցով ծառայությունների մատուցումը

- 4.1 Համակարգի միջոցով ծառայությունների մատուցումն իրականացվում է գործառնության համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթի կամ հանձնարարականի ստացման պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե համապատասխան գործառնության կատարման համար Կանոններով այլ ժամկետ սահմանված չէ:
- 4.2 Համակարգի միջոցով ծառայությունների մատուցման պայմանագրերը կնքվում են հայերեն: Կողմերի համաձայնությամբ ծառայությունների մատուցման պայմանագրերը կարող են կնքվել հայերենի և անգլերենի կամ ռուսերենի զուգորդությամբ, որտեղ գերակայող է հայերեն տարբերակը:

- 4.3 Համակարգի միջոցով ծառայություններ ստանալու համար Կանոններով սահմանված փաստաթղթերը ներկայացվում են տպագիր և հայերեն լեզվով, իսկ օտարալեզու բնօրինակները կամ պատճենները՝ նոտարական կարգով հայերեն թարգմանված կամ ապոստիլով, եթե օտարալեզու փաստաթղթերը կազմված են անգլերեն կամ ռուսերեն լեզուներով: Անգլերեն կամ ռուսերեն լեզուներով կազմված փաստաթղթերը կարող են չներկայացվել ապոստիլով, եթե՝
- 4.3.1 բնօրինակի դեպքում՝ այդ հնարավորությունը սահմանված է միջպետական պայմանագրերով կամ կոնվենցիաներով:
- 4.3.2 պատճենի դեպքում՝ պատճենահանումը կատարվել է բնօրինակից՝ Համակարգի Անդամի իրավասու ներկայացուցչի ներկայությամբ և պատճենը վավերացված է նշված ներկայացուցչի և այդ փաստաթուղթը ներկայացնելու իրավասություն ունեցող անձի կողմից,
- 4.3.3 փաստաթղթերը ծառայությունների մատուցման շրջանակներում ներկայացված հանձնարարականների և հարցումների բնօրինակներ են, և եթե դրանց՝ անգլերեն կամ ռուսերեն ներկայացումը համաձայնեցված է Համակարգի Անդամի հետ:
- 4.4 Առանձնահատուկ դեպքերում, երբ Համակարգի միջոցով ծառայություններ ստացող անձի (մասնավորապես՝ պետությունների, միջազգային և օտարերկրյա կազմակերպությունների) իրավական կարգավիճակից կամ նրա գործունեությունը կարգավորող իրավական նորմերից բխում է, որ Համակարգի միջոցով ծառայություններ ստանալու համար Կանոններով սահմանված որոշակի փաստաթղթի (տեղեկության) ներկայացումը փաստացի հնարավոր չէ ապահովել, ապա այդ փաստաթուղթը (տեղեկությունը) կարող է չներկայացվել՝ միայն Կենտրոնական դեպոզիտարիայի համաձայնությամբ:
- 4.5 Համակարգից տեղեկությունները կարող են տրամադրվել հայերեն՝ զուգորդված անգլերեն և ռուսերեն լեզուներով, որտեղ հայերենն ունի գերակայող իրավական ուժը: Համակարգում առկա փաստաթղթերի պատճեններն իրավասու անձանց տրամադրվում են լուսապատճենի տեսքով:
- 4.6 Ծառայությունների մատուցման համար ծառայությունները ստացող անձի (հաճախորդի) կողմից վճարվող գումարների չափերը սահմանվում են Ընկերության «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի անդամի գործունեության սակագների մասին» կանոնակարգով:

Գլուխ 5. Կանոնների հետ համադրելիությունը

- 5.1 Սույն Կանոնակարգով այլ բան սահմանված չլինելու դեպքում, Ընկերությունը 3.2 և 3.3 կետերում նշված ծառայությունները մատուցում է Կանոններով սահմանված ընթացակարգերով: Սույն Կանոնակարգի 3.3 կետում նշված ծառայությունն Ընկերությունը մատուցում է նաև Կարգավորվող շուկայի օպերատորի կանոններով և Ընկերության «Արժեթղթերի շուկայում բրոքերային ծառայությունների մատուցման կանոններով» սահմանված կարգով և ժամկետներում:
- 5.2 Սույն Կանոնակարգով սահմանված ընթացակարգերը կարող են լրացնել Կանոններով սահմանված ընթացակարգերին, սակայն չեն կարող հակասել դրանց:

ԲԱԺԻՆ 2. ԱՆՎԱՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐԵՐԻ ՌԵՏՍՐԻ ՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋՆՈՐԴԱՎՈՐՈՒՄ

Գլուխ 6. Թողարկողի ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքումը և վերակնքումը

- 6.1 Թողարկողի Ռեեստրի վարումը Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ Կենտրոնական դեպոզիտարիային կարող է հանձնվել Ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքմամբ, եթե Թողարկողը առաջին անգամ է իր Ռեեստրի վարումը հանձնում Կենտրոնական դեպոզիտարիային, կամ Ռեեստրի վարման պայմանագրի վերակնքմամբ, եթե արդեն իսկ Թողարկողի և Դեպոզիտարիայի միջև առկա է Հաշվի օպերատորի միջնորդությամբ կամ առանց դրա կնքված Ռեեստրի վարման պայմանագիր:
- 6.2 Ռեեստրավարման ենթակա յուրաքանչյուր դասի արժեթղթերի Ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքման համար Թողարկողը Հաշվի օպերատորին է ներկայացնում հետևյալ փաստաթղթերը.
- 6.2.1 Անվանական արժեթղթերի ռեեստրի վարման պայմանագիր կնքելու/վերակնքելու դիմում.
- 6.2.2 Թողարկողի պետական գրանցումը հավաստող փաստաթղթի պատճենը.
- 6.2.3 Թողարկողի գործադիր մարմնի լիազորությունները հաստատող փաստաթղթի պատճենը.
- 6.2.4 Թողարկողի գործող կանոնադրության պատճենը.
- 6.2.5 Թողարկողի վճարային գործակալի վերաբերյալ տեղեկություններ, որն իրավասու է Թողարկողի անունից կատարելու վճարումներ արժեթղթերի սեփականատերերին (առկայության դեպքում).
- 6.2.6 Կանոններով սահմանված այլ փաստաթղթեր.
- 6.2.7 Անհրաժեշտության դեպքում Ներքին աուդիտորի պահանջով այլ լրացուցիչ փաստաթղթեր:
- 6.3 Ռեեստրի վարման պայմանագրի վերակնքման դեպքում Թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում Կանոններով սահմանված փաստաթղթերը: Ռեեստրի վարման պայմանագրի վերակնքման դեպքում, որպես տեղեկությունների սկզբնաղբյուր, հիմք են ընդունվում Համակարգում առկա տեղեկությունները:
- 6.4 Եթե Ռեեստրի վարման պայմանագրի վերակնքման ժամանակ առկա են Թողարկողին և նրա տվյալ տեսակի (դասի) արժեթղթերի Ռեեստրին վերաբերող և դեռ Համակարգում չգրանցված տեղեկությունների փոփոխություններ կամ Հաշվի Օպերատորը բացահայտում է այդպիսի փոփոխությունների առկայությունը, և Թողարկողը չի ներկայացնում փոփոխությունների գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը (ԱՄՏԾ-ի կամ ԱՆԾ-ի բացակայության դեպքում՝ նշելով արժեթղթերի դասը) կամ չի վճարում գրանցման համար անհրաժեշտ վճարները, ապա Ռեեստրի վարման պայմանագիրը վերակնքվում է նշված փոփոխությունների գրանցման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը Թողարկողի կողմից ներկայացնելուց, ինչպես նաև անհրաժեշտ վճարումները կատարելուց հետո, եթե վճարումների վերաբերյալ Հաշվի Օպերատորի և Թողարկողի միջև այլ պայմանավորվածություն առկա չէ:
- 6.5 Եթե Թողարկողն Ընկերության հետ կնքված որևէ այլ պայմանագրի շրջանակներում արդեն իսկ Ընկերությանը ներկայացրել է սույն Կանոնակարգի 6.2 կետում նշված որևէ փաստաթուղթ կամ տեղեկություն, որում փոփոխություն չի եղել, ապա Թողարկողը կարող է չներկայացնել այդ փաստաթուղթը կամ տեղեկությունը՝ Ընկերությանը ներկայացնելով հավաստում առ այն, որ չներկայացվող տեղեկությունները (փաստաթղթերը) փոփոխության չեն ենթարկվել:

- 6.6 Սպասարկողը հավաստիանալով, որ Թողարկողի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը կազմված և հաստատված են պատշաճ կերպով, դրանցում ներառված տեղեկություններում առկա չեն անհամապատասխանություններ ու թերություններ, ինչպես նաև որ Թողարկողի կողմից կատարված են Հաշվի Օպերատորի իրավական ակտերով սահմանված, իսկ վերակնքման դեպքում՝ նաև Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և/կամ նախկին Հաշվի Օպերատորի (Հաշվի Օպերատորի փոփոխության դեպքում) նկատմամբ Կանոններով նախատեսված ծառայությունների հետ կապված դրամական պարտավորությունները, կազմում է ներկայացված փաստաթղթերի հանձնման-ընդունման ակտ, որը ստորագրվում և կնքվում է Հաշվի Օպերատորի և Թողարկողի կողմից, և փաստաթղթերի ամբողջ փաթեթը հանձնում է Ներքին աուդիտորին՝ Պայմանագիր կնքելու համար եզրակացություն ստանալու նպատակով:
- 6.7 Ներքին աուդիտորի կողմից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում Պայմանագիր կնքելու վերաբերյալ բանավոր եզրակացությունը ստանալուց հետո Թողարկողի հետ կնքվում է Ռեեստրի վարման պայմանագիր:
- 6.8 Սպասարկողը Կենտրոնական դեպոզիտարիայի նկատմամբ Կանոններով նախատեսված ծառայությունների հետ կապված Թողարկողի ունեցած դրամական պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկությունները ստանում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի ինտերնետային կայքի միջոցով կամ անմիջական հարցման արդյունքում:
- 6.9 Եթե Թողարկողն Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ կնքում է Ռեեստրի վարման պայմանագիր այնպիսի արժեթղթերի համար, որոնց Ռեեստրի վարումը Հաշվի Օպերատորի միջոցով կամ առանց դրա չի իրականացվում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից, ապա մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում Սպասարկողը Ծրագրային համակարգ է մուտքագրում Թողարկողի վերաբերյալ համապատասխան տվյալները, եթե Ծրագրային համակարգում նրա վերաբերյալ տեղեկությունները բացակայում են, իսկ Կենտրոնական դեպոզիտարիան՝ Հաշվի Օպերատորի կողմից համապատասխան տեղեկությունները ստանալուց հետո, Թողարկողի արժեթղթերի վերաբերյալ համապատասխան տվյալները:
- 6.10 Ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքման պահից երեք աշխատանքային օրվա կամ Թողարկողի հետ համաձայնեցված ավելի երկար ժամկետի ընթացքում, Սպասարկողը Թողարկողին անվճար տրամադրում է արժեթղթերի գրանցված սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակ՝ պայմանագրի կնքման օրվա կամ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից արժեթղթերը համապատասխան հաշվետերերի ժամանակավոր հաշիվներում հաշվեգրման օրվա դրությամբ:
- 6.11 Ռեեստրի վարման ծառայությունների մատուցման և ռեեստրի վարման ծառայության սակագնի հաշվարկման սկիզբ է համարվում Ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքման օրը:
- 6.12 Ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքումը (վերակնքումը) պետք է զուգորդվի Հաշվի Օպերատորի հետ Կանոններով սահմանված՝ Թողարկողի արժեթղթերի հաշվի բացումը և սպասարկումն ապահովող պահառության պայմանագրի կնքումով, եթե Թողարկողն ունի հետգնված (ձեռքբերված) և չմարված տվյալ դասի արժեթղթեր (և, մասնավորապես՝ Համակարգում ունի ոչ զրոյական մնացորդով Թողարկողի արժեթղթերի հաշիվ) և եթե Թողարկողը տվյալ Հաշվի Օպերատորի հետ դեռ չի կնքել նման պայմանագիր: Եթե Թողարկողը սույն կետում սահմանված հանգամանքների առկայության դեպքում հրաժարվում է տվյալ Հաշվի Օպերատորի հետ կնքել նշված արժեթղթերի պահառության պայմանագիրը, ապա Հաշվի Օպերատորը մերժում է նաև Ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքումը:
- 6.13 Թողարկողի արժեթղթերի հաշվի բացումը և սպասարկումն ապահովող պահառության պայմանագրի կնքման պահից երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում Սպասարկողը Թողարկողի համար բացում է Թողարկողի արժեթղթերի հաշիվ, եթե Ծրագրային համակարգում տվյալ Թողարկողի համար առկա չէ տվյալ Հաշվի Օպերատորի միջոցով

բացված թողարկողի արժեթղթերի հաշիվ ակտիվ կարգավիճակով: Ընդ որում, մինչև Թողարկողի արժեթղթերի հաշվի բացումը Սպասարկողը ստուգում է Ծրագրային համակարգում տվյալ Թողարկողի արժեթղթերի հաշվի առկայությունը ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակով: Առկայության դեպքում Կանոններով սահմանված կարգով այն վերաբացվում է:

- 6.14 Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ Թողարկողի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի միջև կնքված Ռեեստրի վարման պայմանագրի (պայմանագրերի) վերակնքման դեպքում նախկինում կնքված Ռեեստրի վարման և, առկայության դեպքում՝ Թողարկողի արժեթղթերի հաշվի բացումը և սպասարկումն ապահովող պահառության պայմանագրերը համարվում են լուծված նոր Ռեեստրի վարման պայմանագրի (պայմանագրերի) վերակնքման պահից: Սույն կետում նշված պայմանագրերի լուծվելու դեպքում պայմանագրերի կողմերի ունեցած ժամկետանց բոլոր պարտավորությունները շարունակում են պահպանել իրենց ուժը մինչև դրանց ամբողջական կատարումը:
- 6.15 Կենտրոնական դեպոզիտարիան Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ Ռեեստրի վարման պայմանագրի կնքման կամ վերակնքման արդյունքում մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում Հաշվի Օպերատորին տալիս է տվյալ Թողարկողին սպասարկելու հասանելիություն, եթե արդեն տրված չէ, իսկ Հաշվի Օպերատորի փոխվելու դեպքում միաժամանակ արգելափակում է նախկին Հաշվի Օպերատորի՝ Թողարկողին սպասարկելու հասանելիությունը և ծանուցում վերջինիս տվյալ Թողարկողի հետ Ռեեստրի վարման և Թողարկողի արժեթղթերի հաշվի բացումը և սպասարկումն ապահովող պահառության պայմանագրերի լուծման վերաբերյալ: Եթե Ռեեստրի վարման պայմանագրի վերակնքման ժամանակ Թողարկողի համար բացվել է Թողարկողի արժեթղթերի նոր հաշիվ, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան, երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, նախկին Հաշվի Օպերատորին տեղեկացնում է նաև Թողարկողի նոր բացված արժեթղթերի հաշվի համարի վերաբերյալ:
- 6.16 Ծանուցումը ստանալու պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում Սպասարկողը փակում է իր կողմից բացված Թողարկողի արժեթղթերի հաշիվը՝ եթե այդ հաշիվն ունի գրոյական մնացորդ: Եթե Թողարկողի արժեթղթերի հաշվի մնացորդը գրոյական չէ, ապա Սպասարկողը պարտավոր է Թողարկողի արժեթղթերի նոր բացված հաշվի համարի վերաբերյալ տեղեկացումը ստանալու պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում այդ հաշվում առկա հետզնված կամ ձեռք բերված արժեթղթերի պորտֆելը փոխանցել տեղեկացման մեջ նշված արժեթղթերի հաշվին և փակել իր կողմից բացված Թողարկողի արժեթղթերի հաշիվը:

Գլուխ 7. Արժեթղթերի տեղաբաշխմամբ պայմանավորված գործառնություններ

- 7.1 Արժեթղթերի տեղաբաշխման գործառնությունը Համակարգում գրանցվում է արժեթղթերի առաջնային տեղաբաշխման կամ լրացուցիչ տեղաբաշխման գործառնությունների ձևով:
- 7.2 Արժեթղթերի տեղաբաշխման գործառնությունը Համակարգում գրանցելու համար անհրաժեշտ է, որ Թողարկողն ունենա Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ (Կանոններով սահմանված դեպքում՝ առանց Հաշվի Օպերատորի միջնորդության) կնքված տվյալ արժեթղթերի Ռեեստրի վարման պայմանագիր: Վերը նշված պայմանի ապահովման դեպքում Թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում Կանոններով սահմանված փաստաթղթերը, ինչպես նաև՝
- 7.2.1 Թողարկողի դիմումն արժեթղթերի տեղաբաշխմամբ պայմանավորված գործառնությունների գրանցման վերաբերյալ,
- 7.2.2 Ցանկացած այլ փաստաթուղթ, որն Ընկերության Ներքին աուդիտորը հարկ կհամարի պահանջել:

- 7.3 Տեղաբաշխվող արժեթղթերը Համակարգում կարող են ներառվել միայն Կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի միջազգային տարբերակիչ ծածկագրի շնորհման» կանոնների համաձայն դրանց շնորհված ԱՆԾ-ի հիմքով, բացառությամբ արդեն ԱՄՏԾ ունեցող արժեթղթերի դասին պատկանող արժեթղթերի լրացուցիչ տեղաբաշխման այն դեպքի, երբ տեղաբաշխումն արդեն ավարտված է և Թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում Համակարգում տեղաբաշխման գործառնության գրանցման համար Կանոններով սահմանված փաստաթղթերի և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի միջազգային տարբերակիչ ծածկագրի շնորհման» կանոններով սահմանված փաստաթղթերի ամբողջական փաթեթը: Լրացուցիչ կամ նոր տեսակի արժեթղթերի տեղաբաշխման ավարտից հետո, տեղաբաշխված արժեթղթերին Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից ԱՄՏԾ-ի շնորհման (արդեն ԱՄՏԾ ունեցող արժեթղթերի դասին պատկանող արժեթղթերի լրացուցիչ տեղաբաշխման պարագայում՝ Թողարկողին և արժեթղթերին վերաբերող տեղեկությունների փոփոխության) նպատակով, Թողարկողը՝ Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ, Կենտրոնական դեպոզիտարիային է ներկայացնում արժեթղթերի տեղաբաշխման արդյունքների պաշտոնապես ամրագրումը հավաստող, ինչպես նաև Կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի միջազգային տարբերակիչ ծածկագրի շնորհման» կանոններով սահմանված փաստաթղթերը:
- 7.4 Եթե Թողարկվող արժեթղթերի տեղաբաշխումը նախատեսվում է իրականացնել Կարգավորվող շուկայի արժեթղթերի տեղաբաշխման համակարգով, ապա Թողարկողի հանձնարարականի հիման վրա Հաշվի Օպերատորը բացում է տեղաբաշխվող արժեթղթերի հաշիվ, որում տեղաբաշխման ենթակա արժեթղթերի ծավալը հաշվեգրվում է Կարգավորվող շուկայում տեղաբաշխման իրականացման առնվազն նախորդ օրը՝ Թողարկողի հանձնարարականի և Կարգավորվող շուկայի օպերատորի արժեթղթերի տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշման պատճենի հիման վրա: Թողարկողի հանձնարարականում պետք է նշվի արժեթղթերի տեղաբաշխման սկզբի և ավարտի ժամկետները կամ դրանց որոշման կարգը:
- 7.5 Կարգավորվող շուկայի արժեթղթերի տեղաբաշխման համակարգով արժեթղթերի տեղաբաշխման համար տեղաբաշխվող արժեթղթերի հաշվին հաշվեգրված արժեթղթերը Կանոններով սահմանված կարգով և ժամկետներում ԿՇՀՀԱ-ի կողմից ենթարկվում են առևտրային արգելադրման:
- 7.6 Կարգավորվող շուկայի արժեթղթերի տեղաբաշխման համակարգի միջոցով արժեթղթերի ձեռք բերման դեպքում գործարքի միջնորդի կամ մասնակցի կարգավիճակով հանդես եկող ԿՇՀՀԱ-ն անմիջապես իրականացնում է ձեռք բերված արժեթղթերի առևտրային արգելադրման դադարեցում:
- 7.7 Եթե Կարգավորվող շուկայի արժեթղթերի տեղաբաշխման համակարգով արժեթղթերի տեղաբաշխման ավարտի դրությամբ տեղաբաշխվող արժեթղթերի հաշվում դեռ առկա են արգելադրված արժեթղթեր, ապա տվյալ արժեթղթերի տեղաբաշխումն իրականացնող ԿՇՀՀԱ-ն պետք է տեղաբաշխման ավարտի օրը Կանոններով սահմանված կարգով և ժամկետներում իրականացնի այդ արժեթղթեր առևտրային արգելադրման դադարեցում:
- 7.8 Կարգավորվող շուկայի արժեթղթերի տեղաբաշխման համակարգով արժեթղթերի տեղաբաշխման դեպքում միջոցների դեպոնացումը, ապադեպոնացումը, արժեթղթերով կնքված գործարքների քլիրինգը և վերջնահաշվարկը կատարվում են Կանոններով սահմանված կարգով և ժամկետներում:
- 7.9 Եթե արժեթղթերի տեղաբաշխման ավարտի դրությամբ տեղաբաշխվող արժեթղթերի հաշվում դեռ առկա են չտեղաբաշխված (մնացորդային) արժեթղթեր, ապա դրանք չեղարկվում են Հաշվի Օպերատորի կողմից:

- 7.10 Տեղաբաշխվող արժեթղթերի հաշիվը փակվում է Թողարկողի պահանջով կամ Հաշվի օպերատորի հետ Ռեեստրի վարման պայմանագրի լուծման դեպքում՝ միաժամանակ չեղարկելով այդ հաշվին առկա չտեղաբաշխված (մնացորդային) արժեթղթերը:
- 7.11 Կարգավորվող շուկայում չիրականացվող արժեթղթերի տեղաբաշխման պարագայում Թողարկողը կամ Թողարկողի հետ կնքած պայմանագրի հիման վրա արժեթղթերը տեղաբաշխողն արժեթղթերի տեղաբաշխման գործարքների արդյունքները Համակարգում ամրագրելու համար Սպասարկողին է ներկայացնում Կանոններով սահմանված՝ պարտադիր տեղեկություններ պարունակող արժեթղթերի տեղաբաշխման հանձնարարականներ:
- 7.12 Սպասարկողը, հավաստիանալով, որ Թողարկողի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը կազմված և հաստատված են պատշաճ կերպով, և այդ փաստաթղթերում ներառված ելակետային տվյալները համապատասխանում են Ծրագրային համակարգում գրանցված տվյալներին, դրանք ներկայացնում է Ներքին աուդիտորին, որը 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում բանավոր եզրակացություն է տալիս տեղաբաշխման գործառնությունը գրանցելու վերաբերյալ:
- 7.13 Ներքին աուդիտորի կողմից տրված դրական եզրակացության առկայության դեպքում, Սպասարկողի կողմից արժեթղթերի տեղաբաշխման հանձնարարականները ներկայացվում են Կենտրոնական դեպոզիտարիա՝ Ծրագրային համակարգում մուտքագրմամբ, որի արդյունքում ստուգվում է հանձնարարականում առկա տեղեկությունները Ծրագրային համակարգում առկա նույնաբովանդակ տեղեկությունների հետ: Անհամապատասխանությունների բացակայության դեպքում գործառնությունը Համակարգում գրանցվում է:
- 7.14 Արժեթղթերի տեղաբաշխման հանձնարարականները ենթակա են կատարման Թողարկողից (տեղաբաշխողից) ստանալուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Հանձնարարականներում և Ծրագրային համակարգում առկա տեղեկատվության համադրության արդյունքում անհամապատասխանությունների հայտնաբերման դեպքում Ծրագրային համակարգը մերժում է արժեթղթերի տեղաբաշխման հանձնարարականի կատարումը, որի մասին Հաշվի օպերատորը տեղեկացվում է համապատասխան հաղորդագրությամբ:

Գլուխ 8. Կորպորատիվ գործողությունների հետ կապված գործառնություններ

- 8.1 Արժեթղթերով հավաստվող իրավունքների ծագման, փոփոխման կամ դադարեցման մասին Թողարկողի որոշմամբ պետք է հստակ որոշվի այն ամսաթիվը, որի հիման վրա որոշվում են այն անձինք, որոնց վրա տարածվում է այդ որոշումը: Եթե Թողարկողի որոշումից հստակ չի որոշվում սույն կետում նշված ամսաթիվը, ապա որպես այդպիսի ամսաթիվ ընդունվում է Թողարկողի համապատասխան որոշման ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը, եթե այդպիսի ամսաթիվ սահմանված է որոշմամբ, իսկ որոշման ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ սահմանված չլինելու դեպքում՝ որոշման ընդունման ամսաթիվը:
- 8.2 Եթե կորպորատիվ գործողության գրանցման ժամանակ պարզվում է, որ կորպորատիվ գործողության վերաբերյալ Թողարկողի որոշմամբ սահմանված՝ անձանց և/կամ նրանց պատկանող արժեթղթերին վերաբերող տեղեկությունները տարբերվում են Համակարգում առկա տեղեկություններից, ապա Թողարկողի կորպորատիվ գործողության գրանցման համար հիմք են ընդունվում Համակարգում առկա տեղեկությունները: Եթե Թողարկողն իրականացրել է մի քանի կորպորատիվ գործողություններ, ապա դրանցից յուրաքանչյուրով պայմանավորված գործառնությունները Համակարգում գրանցվում են առանձին՝ հաշվի առնելով գործողությունների իրականացման հերթականությունը:
- 8.3 Եթե Թողարկողն իրականացնում է արդեն տեղաբաշխված արժեթղթերի լրացուցիչ տեղաբաշխում կամ նոր դասի (տեսակի) արժեթղթերի տեղաբաշխում, ապա մինչև այդ գործընթացի ավարտը (մինչև լրացուցիչ կամ նոր դասի (տեսակի) արժեթղթերի

տեղաբաշխման արդյունքների օրենքով սահմանված կարգով հաստատումը և/կամ կանոնադրության համապատասխան փոփոխությունների գրանցումը՝ եթե արժեթղթերի տեղաբաշխման արդյունքները պետք է արտացոլվեն կանոնադրությունում) և Համակարգում համապատասխան տեղեկությունների գրանցումը լրացուցիչ կամ նոր տեղաբաշխվող արժեթղթերին առնչվող կորպորատիվ գործողություններով պայմանավորված գործառնությունները (բացառությամբ՝ տվյալ արժեթղթերի չեղյալ համարելու դեպքի) Համակարգում գրանցման ենթակա չեն:

8.4 Արժեթղթերի անվանական արժեքի փոփոխմամբ, արժեթղթերի համախմբմամբ, արժեթղթերի բաժանմամբ, արժեթղթերի փոխարկմամբ, Թողարկողի վերակազմակերպմամբ, արժեթղթերի մարմամբ, արժեթղթերի չեղյալ համարելու հետ պայմանավորված գործառնությունների գրանցման դեպքում Թողարկողը Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում Կանոններով սահմանված փաստաթղթերը, ինչպես նաև՝

8.4.1 Թողարկողի դիմումը կորպորատիվ գործողության հետ կապված գործառնությունների գրանցման վերաբերյալ,

8.4.2 Ցանկացած այլ փաստաթուղթ, որն Ընկերության Ներքին աուդիտորը հարկ կհամարի պահանջել:

8.5 Կորպորատիվ գործողության իրականացման արդյունքում կոտորակային (ոչ ամբողջական) արժեթղթերի (այդ թվում՝ բաժնետոմսերի) առաջացման դեպքում դրանք ենթակա են Թողարկողի կողմից հետզնման՝ ՀՀ օրենսդրությամբ և Թողարկողի որոշմամբ սահմանված կարգով և ժամկետներում: Նշված դեպքում Կենտրոնական դեպոզիտարիան՝ Հաշվի Օպերատորի ներկայացմամբ, իրականացնում է առաջացած կոտորակային արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) հաշիվներից հետզնման ենթակա կոտորակային արժեթղթերի փոխանցումը Թողարկողի արժեթղթերի հաշվին: Եթե ՀՀ օրենսդրությամբ կամ Թողարկողի որոշմամբ կոտորակային արժեթղթերի հետզնման ժամկետներ սահմանված չեն, ապա Կենտրոնական դեպոզիտարիան կոտորակային արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) հաշիվներից հետզնման ենթակա կոտորակային արժեթղթերի փոխանցումը Թողարկողի արժեթղթերի հաշվին իրականացնում է համապատասխան կորպորատիվ գործողության գրանցման ժամանակ: Այդ դեպքում կոտորակային արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) հաշիվներից հետզնման ենթակա կոտորակային արժեթղթերի փոխանցումը Թողարկողի արժեթղթերի հաշվին կարող է իրականացվել Հաշվի Օպերատորի կողմից: Կենտրոնական դեպոզիտարիան տեղեկացնում է կոտորակային արժեթղթերի սեփականատերերին (անվանատերերին) սպասարկող Հաշվի Օպերատորներին կորպորատիվ գործողության արդյունքում կոտորակային արժեթղթերի հետզնման վերաբերյալ: Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է Թողարկողի պահանջով նրան տրամադրել կոտորակային (ոչ ամբողջական) արժեթղթերի սեփականատերեր (անվանատերեր) հանդիսացած անձանց ցուցակը՝ նշելով նրանց պատկանող կոտորակային արժեթղթերի քանակը:

8.6 Եթե կորպորատիվ գործողությամբ նախատեսված է Հաշվետիրոջ կողմից արժեթղթերի փոխանցում Թողարկողի արժեթղթերի հաշվին, ապա այդ նպատակով Հաշվետերը փոխանցվող արժեթղթերը ներառող հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում Կանոններով սահմանված՝ պարտադիր տեղեկություններ պարունակող հանձնարարական, ինչպես նաև ցանկացած այլ փաստաթուղթ, որն Ընկերության Ներքին աուդիտորը հարկ կհամարի պահանջել:

8.7 Սպասարկողը, հավաստիանալով, որ Թողարկողի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը կազմված և հաստատված են պատշաճ կերպով, և դրանցում ներառված ելակետային տվյալները համապատասխանում են Ծրագրային համակարգում գրանցված տվյալներին, այդ

փաստաթղթերը ներկայացնում է Ներքին աուդիտորին՝ կորպորատիվ գործողությունների հետ կապված գործառնությունը գրանցելու համար եզրակացություն ստանալու նպատակով:

- 8.8 Ներքին աուդիտորը 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում բանավոր եզրակացություն է տալիս կորպորատիվ գործողությունների հետ կապված գործառնությունը գրանցելու վերաբերյալ:
- 8.9 Ներքին աուդիտորի կողմից տրված դրական եզրակացության առկայության դեպքում Սպասարկողը 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում Համակարգում գրանցում է կորպորատիվ գործողությունների հետ կապված գործառնությունը:
- 8.10 Թողարկողի կողմից կորպորատիվ գործողության դեպքում Համակարգում համապատասխան գրառումները կատարվում են Թողարկողի տվյալ դասի արժեթղթերի բոլոր գրանցված սեփականատերերի (անվանատերերի) արժեթղթերի հաշիվներում՝ ըստ նրանց պատկանող (նրանց անվամբ գրանցված) Թողարկողի տվյալ դասի արժեթղթերի քանակի համամասնության, եթե այլ բան չի բխում կորպորատիվ գործողության էությունից:
- 8.11 Թողարկողի արժեթղթերի հաշվում առկա հետգնված (ձեռքբերված) արժեթղթերի մարումը (չեղյալ համարումը) իրականացնում է Կենտրոնական դեպոզիտարիան՝ Հաշվի Օպերատորի ներկայացմամբ:
- 8.12 Կորպորատիվ գործողությունների հետ կապված գործառնությունը Համակարգում գրանցվում է Թողարկողից համապատասխան փաստաթղթերը և տեղեկությունները ստանալուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե կորպորատիվ գործողության գրանցման հանձնարարականով այլ՝ ավելի երկար ժամկետ սահմանված չէ կամ այլ բան չի բխում կորպորատիվ գործողության էությունից:

Գլուխ 9. Ռեեստրում առկա տեղեկությունների փոփոխումը

- 9.1 Ռեեստրում առկա տեղեկությունների փոփոխությունները կատարվում են Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ կամ՝ Կանոններով սահմանված դեպքերում, առանց Հաշվի Օպերատորի միջնորդության Կենտրոնական դեպոզիտարիային ներկայացված Թողարկողի դիմումի (հանձնարարականի), դատարանի որոշման, ինչպես նաև օրենքով, նորմատիվ իրավական այլ ակտերով և Կանոններով սահմանված այլ հիմքերով:
- 9.2 Թողարկողը պարտավոր է Թողարկողի լուծարման վերաբերյալ որոշման ընդունման կամ Թողարկողի նկատմամբ սնանկացման գործընթաց սկսվելու կամ դադարեցնելու, Թողարկողի անվանման, պետական գրանցման տեղեկությունների, գրանցման հասցեի կամ գտնվելու վայրի, կոնտակտային տվյալների, Թողարկողի անունից հանձնարարականներ կամ հարցումներ ներկայացնելու լիազորություններ ունեցող անձի, Թողարկողի կողմից թողարկված (տեղաբաշխված) արժեթղթերի վերաբերյալ Համակարգում առկա տեղեկությունների փոփոխության, ինչպես նաև Ռեեստրի վարման շրջանակներում Կենտրոնական դեպոզիտարիային ներկայացված տեղեկություններում անճշտությունների կամ թերությունների (բացթողումների) բացահայտման դեպքում այդ մասին անմիջապես տեղեկացնել Հաշվի Օպերատորին (Կենտրոնական դեպոզիտարիային, եթե Ռեեստրի վարման պայմանագիրը վերակնքված չէ)՝ ներկայացնելով փոփոխությունները հավաստող կամ անճշտությունները և թերություններն ուղղելու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը:
- 9.3 Սույն գլխի 9.2 կետով նախատեսված տեղեկությունները (փաստաթղթերը) Թողարկողը Կենտրոնական դեպոզիտարիային է ներկայացնում Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ, կամ անմիջականորեն, եթե դեռ Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ չի վերակնքել Ռեեստրի վարման պայմանագիրը և եթե փոփոխությունները կապված չեն արժեթղթերի տեղաբաշխման կամ կորպորատիվ գործողությունների հետ:

- 9.4 Եթե Թողարկողին և նրա արժեթղթերին վերաբերող տեղեկությունների փոփոխությունները հանգեցնում են Կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի միջազգային տարբերակիչ ծածկագրի շնորհման» կանոններին համաձայն նախկինում ներկայացված տեղեկատվության փոփոխության, ապա Թողարկողը Հաշվի օպերատորին պետք է ներկայացնի նաև, համապատասխանաբար, ԱՄՏԾ-ի կամ (ԱՆԾ)-ի շնորհման Հայտի փոփոխությունը:
- 9.5 Ռեեստրի վարման շրջանակներում Թողարկողի կողմից ներկայացված տեղեկատվության այն ուղղումները կամ իր կողմից տեղաբաշխված արժեթղթերի սեփականատերերին վերաբերող և իրեն հայտնի դարձած արդիական այն տեղեկությունները, որոնք կարող են հանգեցնել ակտիվ հաշվի կարգավիճակ ունեցող արժեթղթերի հաշիվներում ամրագրված իրավունքների կամ ժամանակավոր հաշիվներում նշված արժեթղթերի նկատմամբ երրորդ անձանց գույքային իրավունքների փոփոխությանը կամ իրականացման սահմանափակմանը, Համակարգում չեն գրանցվում:
- 9.6 Հաշվի Օպերատորը մերժում է Թողարկողի դիմումի հիման վրա Ռեեստրում առկա տեղեկությունների փոփոխությունների վերաբերյալ Համակարգում գրանցումների կատարումը, եթե դիմումը կամ դրան կից ներկայացված փաստաթղթերը կամ տեղեկությունները թերի են, կամ չեն համապատասխանում օրենքով, դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերով կամ Հաշվի Օպերատորի կանոններով սահմանված պահանջներին: Դիմումը մերժելու դեպքում Հաշվի Օպերատորն այդ մասին տեղեկացնում է դիմումը ներկայացրած անձին՝ նշելով մերժման պատճառները:
- 9.7 Թողարկողի նախաձեռնությամբ Ռեեստրի վարման շրջանակներում Հաշվի Օպերատորին ներկայացված տեղեկություններում անճշտությունների կամ թերությունների (բացթողումների) ուղղումները Համակարգում գրանցելու համար Թողարկողը պետք է վճարի ուղղումների գրանցման համար սահմանված վճարները:
- 9.8 Հաշվի Օպերատորը՝ իր իրավասությունների շրջանակներում, կարող է իր նախաձեռնությամբ կատարել ուղղումներ Համակարգի գրանցումներում, եթե Հաշվի Օպերատորը բացահայտում է, որ կատարված գրանցումը սխալ է կամ բացակայում է, և եթե գրանցման ուղղումը չի խախտում այլ անձանց իրավունքները: Տվյալ ուղղումների կատարման համար Հաշվի Օպերատորը կարող է հիմք ընդունել նաև Թողարկողի կողմից որևէ անձի (մարմնի) ներկայացված (տրամադրված) տեղեկությունները կամ որևէ իրավասու անձի (մարմնի) կողմից տրամադրված (հրապարակված) և իրավաբանական ուժ ունեցող տեղեկությունները:
- 9.9 Այն դեպքում, երբ Թողարկողից ստացած տեղեկությունների փոփոխությունները Համակարգում գրանցելու իրավասությունների շրջանակը համապատասխանում է Հաշվի օպերատորի իրավասությունների շրջանակին, Սպասարկողը, Համակարգում առկա տեղեկությունների փոփոխություններին վերաբերող անհրաժեշտ տեղեկությունները և փաստաթղթերը ստանալուց հետո 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում գրանցում է դրանք Ծրագրային համակարգում:
- 9.10 Այն դեպքում, երբ Համակարգում տեղեկությունների փոփոխությունների ամբողջական կամ մասնակի կատարումը գտնվում է Կենտրոնական դեպոզիտարիայի իրավասության շրջանակներում, Սպասարկողը փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, ՍԻԲԻԷՆԵթ համակարգի իրավասու հասցեից ուղարկում է Կենտրոնական դեպոզիտարիային:
- 9.11 Թողարկողի դիմումի հիման վրա Համակարգում գրանցումները կատարվում են կամ մերժվում են համապատասխան դիմումը և անհրաժեշտ փաստաթղթերն ու տեղեկությունները ստանալուց հետո առավելագույնը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե այլ բան չի բխում Համակարգում համապատասխան գրանցումների կատարման էությունից:

Գլուխ 10. Համակարգից տեղեկությունների տրամադրումը

- 10.1 Համակարգից տեղեկություններ տրամադրվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, Կանոններով և ծառայությունների մատուցումը կարգավորող Կենտրոնական դեպոզիտարիայի այլ իրավական ակտերով նախատեսված հիմքերով, ծավալով և կարգով: Բացառությամբ ՀՀ օրենսդրությամբ և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կանոններով սահմանված դեպքերի, երրորդ անձանց հարցման հիման վրա կամ երրորդ անձանց վերաբերող տեղեկություններ Համակարգից չեն տրամադրվում:
- 10.2 Համակարգից տեղեկություններ ստանալու իրավունք ունեն.
- Թողարկողը.
 - Հաշվետերը և նրա լիազորված ներկայացուցիչը.
 - Նոտարները.
 - Կենտրոնական բանկը և պետական այլ մարմինները.
 - օրենքով և Կանոններով նախատեսված այլ անձինք:
- 10.3 Թողարկողն իրավունք ունի Ռեեստրից տեղեկություններ ստանալ իր իրավասության շրջանակներում Հաշվի Օպերատորին տրված՝ Կանոններով սահմանված պարտադիր տեղեկություններ պարունակող գրավոր (թղթային կամ էլեկտրոնային՝ ըստ Հաշվի Օպերատորի հետ պայմանավորվածության) հարցմանը համապատասխան ծավալով՝ հաշվի առնելով Կանոններով սահմանված սահմանափակումները:
- 10.4 Հաշվի Օպերատորը Թողարկողի գրավոր հարցման հիման վրա հարցումը ստանալու պահից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում (կամ հարցման մեջ նշված ավելի երկար ժամկետում), Թողարկողի հետ համաձայնեցված կարգով, Թողարկողին տրամադրում է արժեթղթերի սեփականատերերի (անվանատերերի) ցուցակը (այսուհետ՝ սույն գլխում Ցուցակ) հարցման մեջ նշված ամսաթվի դրությամբ:
- 10.5 Ռեեստրավարման ենթակա արժեթղթերի այն Թողարկողներին, որոնք Հաշվի Օպերատորի հետ չունեն գործող Ռեեստրի վարման պայմանագիր կամ որոնց Ռեեստրի վարման ծառայությունները կասեցված են, Համակարգից տեղեկություններ (այդ թվում՝ Ցուցակ) չի տրամադրվում:
- 10.6 Թողարկողի պահանջով Հաշվի Օպերատորը պարտավոր է Թողարկողին տրամադրել Ցուցակում ներառված անվանատիրոջ հաշվին հաշվառված արժեթղթերի սեփականատերերի ցանկը: Եթե անվանատերը տվյալ Հաշվի Օպերատորը չէ, ապա Հաշվի Օպերատորը նշված ցանկը ստանում է Կենտրոնական Դեպոզիտարիայից: Կենտրոնական Դեպոզիտարիան իր հերթին ցանկը ստանում է անվանատիրոջից՝ օրենքով և ենթապահառության պայմանագրով սահմանված կարգով:
- 10.7 Հաշվի Օպերատորը՝ Թողարկողի գրավոր հարցումը ստանալու պահից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում (կամ հարցման մեջ նշված ավելի երկար ժամկետում), Թողարկողին է տրամադրում վերջինիս կողմից թողարկված և տեղաբաշխված արժեթղթերով Համակարգում կատարված գործառնությունների (արժեթղթերի փոխանցումների՝ հիմքերով կամ առանց հիմքերի, և հիմքերի զուգորդմամբ այլ գործառնությունների) մասին տեղեկանք կամ Կանոններով նախատեսված այլ տեղեկություններ՝ հարցման մեջ նշված ժամանակահատվածի համար: Ընդ որում, եթե Թողարկողի հարցմամբ պահանջվող առանց հիմքերի տեղեկանքի տրամադրման համար անհրաժեշտություն է առաջանում լրացուցիչ հարցմամբ դիմել Կենտրոնական դեպոզիտարիա, ապա այդ տեղեկանքի տրամադրման սակագնի հաշվարկման համար հիմք է ընդունվում հիմքերով տեղեկանքի համար սահմանված սակագինը:
- 10.8 Հաշվի Օպերատորը մերժում է Թողարկողի հարցմամբ պահանջվող տեղեկությունների տրամադրումը, եթե Թողարկողի հարցումը չի համապատասխանում Կանոններով

սահմանված պահանջներին կամ եթե Թողարկողը չի վճարել կամ հրաժարվում է վճարել տեղեկությունների տրամադրման համար Հաշվի Օպերատորի սակագների մասին կանոններով սահմանված վճարը:

- 10.9 Հաշվետերն իրավունք ունի Համակարգից տեղեկություններ ստանալ իր իրավասության շրջանակներում Հաշվի Օպերատորին տրված գրավոր հարցմանը համապատասխան ծավալով՝ հաշվի առնելով Կանոններով սահմանված սահմանափակումները:
- 10.10 Հաշվի Օպերատորը Հաշվետիրոջ արժեթղթերի հաշիվը բացելուց (վերաբացելուց) անմիջապես այդ մասին անվճար ծանուցում (տեղեկացում) է Հաշվետիրոջը՝ նշելով Հաշվի Օպերատորի անվանումը, գտնվելու վայրը, կապի միջոցները, ինտերնետային կայքը, Հաշվետիրոջ անունը (անվանումը), Հաշվետիրոջ արժեթղթերի հաշվի համարը և արժեթղթերի հաշվի բացման ամսաթիվը, ՀԾՀ-ն /ՀՎՀՀ-ն, անձը հաստատող փաստաթղթի/պետական գրանցման վկայականի տվյալները, բանկային հաշվի համարը, եթե այդ տեղեկությունները ներառված չեն արժեթղթերի պահառության պայմանագրում կամ չեն ներկայացվում պայմանագրին կից կամ Հաշվետերը չի հրաժարվել իր՝ արժեթղթերի հաշվի բացման վերաբերյալ ծանուցման ստացման իրավունքից:
- 10.11 Հաշվետերն իրավունք ունի գրավոր հրաժարվել իր՝ արժեթղթերի հաշվի բացման վերաբերյալ ծանուցման ստացման իրավունքից:
- 10.12 Արժեթղթերի հաշվի բացման վերաբերյալ տեղեկացումը Հաշվետիրոջն է ներկայացվում թղթային կամ էլեկտրոնային եղանակով: Տեղեկացման եղանակը սահմանվում է Հաշվետիրոջ կողմից՝ Հաշվի Օպերատորի հետ պայմանագրի կնքման ժամանակ:
- 10.13 Արժեթղթերի սեփականատեր չհանդիսացող, սակայն արժեթղթերի նկատմամբ գրավի կամ այլ իրավունքներ ունեցող (ունեցած) անձինք իրավունք ունեն Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ ստանալ սույն կետում նշված իրենց իրավունքների վերաբերյալ Համակարգում գրանցված տեղեկությունները՝ տրված գրավոր հարցմանը համապատասխան ծավալով:
- 10.14 Հաշվի Օպերատորը Հաշվետիրոջը տարեկան մեկ անգամ անվճար, ոչ ուշ, քան մինչև հաջորդ տարվա հունվարի 31-ը, էլեկտրոնային եղանակով տրամադրում է հաշվետու տարվա վերջին օրվա դրությամբ իր արժեթղթերի հաշվի մնացորդի, ինչպես նաև իր արժեթղթերի հաշվով կատարված գործառնությունների վերաբերյալ հաշվետվություն, եթե հաշվետերը նման տեղեկության ստացման գրավոր (թղթային կամ էլեկտրոնային) պահանջ է ներկայացրել, և տրամադրել է համապատասխան էլեկտրոնային փոստի հասցե:
- 10.15 Նոտարն օրենքով նախատեսված դեպքերում իրավունք ունի Համակարգից տեղեկություններ ստանալ իր իրավասության շրջանակներում տրված հարցմանը համապատասխան ծավալով: Նոտարական հարցումը պետք է հասցեագրվի Կենտրոնական դեպոզիտարիային: Եթե այն ուղղվում է Հաշվի Օպերատորին, ապա վերջինս պարտավոր է մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում նշված հարցումը տրամադրել Կենտրոնական դեպոզիտարիային: Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից նոտարական հարցումը հասցեագրվում է Հաշվի Օպերատորին, եթե հարցումը վերաբերվում է ակտիվ հաշվի կարգավիճակ ունեցող արժեթղթերի հաշվին:
- 10.16 Հաշվի Օպերատորը Կենտրոնական դեպոզիտարիայից նոտարական հարցման ստացման պահից 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում նոտարին կամ նոտարական հարցման մեջ նշված անձին տրամադրում է նոտարական հարցման պատասխանը:

Գլուխ 11. Ռեեստրի վարման պայմանագրերի լուծում

- 11.1 Թողարկողի տվյալ տեսակի (դասի) արժեթղթերի Ռեեստրի վարման պայմանագիրը կարող է լուծվել, եթե Թողարկողի վերակազմակերպման (բացառությամբ բաց բաժնետիրական

ընկերության փակ բաժնետիրական ընկերության կամ հակառակը վերակազմավորման դեպքի) կամ այլ հիմքով տվյալ արժեթղթերը դադարում են գոյություն ունենալ կամ Կանոններով, Օրենքով և ՀՀ կենտրոնական բանկի իրավական ակտերով նախատեսված այլ դեպքերում: Ռեեստրի վարման պայմանագրի լուծվելու դեպքում Թողարկողի ունեցած ժամկետանց բոլոր պարտավորությունները շարունակում են պահպանել իրենց ուժը մինչև դրանց ամբողջական կատարումը:

- 11.2 Եթե Օրենքով և ՀՀ կենտրոնական բանկի իրավական ակտերով սահմանափակված չէ Ռեեստրի վարման պայմանագրի լուծումը, ապա Ռեեստրի վարման պայմանագրի լուծման համար Թողարկողը (նրա իրավահաջորդը) պարտավոր է Հաշվի Օպերատորին ներկայացնել՝
- 11.2.1 դիմում՝ ուղղված Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործադիր մարմնի ղեկավարին.
 - 11.2.2 իրավաբանական անձանց պետական գրանցումն իրականացնող մարմնի համապատասխան տեղեկանք (վերակազմակերպման դեպքում).
 - 11.2.3 մատուցված ծառայությունների դիմաց համապատասխան պարտավորությունների (առկայության դեպքում) կատարումը հավաստող փաստաթուղթ:
- 11.3 Ռեեստրի վարման պայմանագրի լուծման դեպքում, Թողարկողի (նրա իրավահաջորդի) և Հաշվի Օպերատորի միջև ստորագրվում է պայմանագրի լուծման վերաբերյալ համաձայնություն:
- 11.4 Ժամկետային արժեթղթերի (մասնավորապես՝ պարտատոմսերի, փոխարկելի արժեթղթերի) շրջանառությունից դուրս գալու հիմքով Ռեեստրի վարման պայմանագրի լուծման դեպքում պայմանագրի լուծման վերաբերյալ համաձայնություն չի կնքվում:

ԲԱԺԻՆ 3. ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՊԱՀԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՆՈՐԴԱՎՈՐՈՒՄ

Գլուխ 12. Համակարգում բացվող հաշիվները և դրանց տեսակները

- 12.1 Արժեթղթերի և դրանցով կատարված գործառնությունների հաշվառման համար Հաշվի Օպերատորի կողմից բացվող արժեթղթերի, գործառնական հաշիվների տեսակները, ինչպես նաև Համակարգում բացված արժեթղթերի հաշվի կարգավիճակները սահմանվում են Կանոններով:

Գլուխ 13. Արժեթղթերի հաշվի բացումը

- 13.1 Համակարգում Հաշվետիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ կարող է բացվել հետևյալ եղանակներից որևէ մեկով.
- 1) Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից բացված և ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակ ունեցող արժեթղթերի հաշվի վերաբացմամբ, որը ենթադրում է նաև Կանոններով և սույն Կանոնակարգով սահմանված նույնականացում.
 - 2) արժեթղթերի նոր հաշվի բացմամբ:
- 13.2 Հաշվի Օպերատորը միևնույն անձի (այդ թվում՝ իր) համար կարող է բացել նույն տեսակի միայն մեկ հաշիվ, բացառությամբ ընդհանուր սեփականության հաշիվների բացման դեպքերի:
- 13.3 Ընդհանուր (բաժնային կամ համատեղ) սեփականության հաշիվները բացվում են այն դեպքում, երբ միևնույն արժեթղթերը պատկանում են մեկից ավելի անձանց: Բաժնային և համատեղ սեփականության հաշիվները բացելիս պահանջվող տեղեկությունները և փաստաթղթերը ներկայացվում են յուրաքանչյուր Հաշվետիրոջ համար:

- 13.4 Հաշվի բացման (վերաբացման) համար, բացառությամբ ժառանգատուի հաշվի վերաբացման դեպքի, ֆիզիկական անձ հանդիսացող Հաշվետերը կամ նրա լիազորված անձը պետք է Հաշվի Օպերատորին ներկայացնեն Կանոններով սահմանված փաստաթղթերը, ինչպես նաև՝
- 13.4.1 Հաշվետիրոջ դիմումը հաշվի բացման (վերաբացման) համար,
- 13.4.2 Ցանկացած այլ փաստաթուղթ, որն Ընկերության Ներքին աուդիտորը հարկ կհամարի պահանջել:
- 13.5 Հաշվի բացման (վերաբացման) համար իրավաբանական անձ հանդիսացող Հաշվետիրոջ լիազորված անձը պետք է Հաշվի Օպերատորին ներկայացնի Կանոններով սահմանված փաստաթղթերը, ինչպես նաև՝
- 13.5.1 Հաշվետիրոջ դիմումը հաշվի բացման (վերաբացման) համար,
- 13.5.2 Ցանկացած այլ փաստաթուղթ, որն Ընկերության Ներքին աուդիտորը հարկ կհամարի պահանջել:
- 13.6 Հաշվի Օպերատորը Սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշվի բացման համար Հաշվետիրոջ հետ կնքում է արժեթղթերի պահառության գրավոր պայմանագիր՝ ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ իրավաբանական անձի դեպքում՝ պետական գրանցումը հավաստող փաստաթղթի և առանց լիազորագրի իրավաբանական անձի անունից գործելու իրավունք ունեցող անձանց համապատասխան պաշտոնի նշանակման փաստը հաստատող փաստաթղթի առկայության դեպքում:
- 13.7 Համակարգում առկա ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակով հաշիվը վերաբացվում է (համարվում է վերաբացված) և պահառության պայմանագիրը Հաշվի Օպերատորի և Հաշվետիրոջ միջև կնքվում է սույն Կանոնակարգով սահմանված կարգով նույնականացումից հետո:
- 13.8 Սպասարկողը Համակարգում առկա ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակով հաշվի վերաբացման նպատակով հաճախորդի կողմից իրեն ներկայացված համապատասխան փաստաթղթերի և տվյալների հիման վրա Համակարգում ստուգում է տվյալ հաճախորդի՝ ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակով հաշվի առկայությունը: Ստուգման նպատակով Սպասարկողը Ծրագրային համակարգ է մուտքագրում Կանոններով սահմանված տեղեկությունները կամ դրանցից նրանք, որոնք հնարավորություն կտան նույնականացնել Հաշվետիրոջը:
- 13.9 Եթե Սպասարկողի կողմից տվյալ հաճախորդի համար Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից Համակարգում բացված ժամանակավոր հաշվի կարգավիճակով հաշվի առկայության ստուգման արդյունքում սույն գլխի 13.8 կետով սահմանված տեղեկություններից առնվազն 5 ցանկացած տեղեկություն համընկնում է Համակարգում Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից բացված արժեթղթերի հաշվում առկա տեղեկությունների հետ, ապա Սպասարկողը ստանում է հասանելիություն տվյալ հաշվում առկա տեղեկություններին և տվյալ հաճախորդին՝ որպես Հաշվետեր, նույնականացնելու իրավունք՝ մինչև Հաշվետիրոջ հետ պահառության պայմանագրի կնքումն առանց հաշվում հաշվեգրված արժեթղթերով գործառնություններ ամրագրելու իրավունքի:
- 13.10 Հաշվի Օպերատորը հաճախորդին՝ որպես Հաշվետեր, նույնականացնելիս առաջնորդվում է Կանոններով նախատեսված սկզբունքներով:
- 13.11 Այն դեպքում, երբ արժեթղթերի հաշվի վերաբացման գործընթացում Հաշվի Օպերատորը ստանում է հասանելիություն տվյալ հաշվում առկա տեղեկություններին, սակայն Հաշվի Օպերատորից անկախ պատճառներով հնարավոր չի լինում նույնականացնել Հաշվետիրոջը, ապա Հաշվի Օպերատորը՝ նշված հասանելիության ստացման օրը, տվյալ արժեթղթերի հաշվին տալիս է չնույնականացված հաշվի կարգավիճակ՝ արժեթղթերի հաշվում համապատասխան նշում կատարելով: Եթե չնույնականացված հաշվի կարգավիճակ ունեցող

արժեթղթերի հաշվի Հաշվետերը Կանոններով սահմանված կարգով Հաշվի Օպերատորի կողմից չի նույնականացվում այդ հաշվին հասանելիություն ստանալու պահից 15 աշխատանքային օրվա կամ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հետ համաձայնեցված ավելի երկար ժամկետի ընթացքում, ապա Հաշվի Օպերատորն այդ մասին տեղեկացնում է Կենտրոնական դեպոզիտարիային՝ նշելով արժեթղթերի հաշվի համարը: Կենտրոնական դեպոզիտարիան արժեթղթերի հաշվի Հաշվետիրոջ նույնականացման անհնարինության մասին տեղեկությունը ստանալու պահից 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում արգելափակում է Հաշվի Օպերատորի իրավասությունը տվյալ հաշվի նկատմամբ:

- 13.12 Եթե Հաշվետիրոջ պահանջով Հաշվի Օպերատորը վերաբացում է արժեթղթերի այնպիսի հաշիվ, որից տվյալ Հաշվետիրոջ համար արդեն բացել և սպասարկում է տվյալ Հաշվի Օպերատորը, ապա այդ դեպքում պահառության նոր պայմանագիր չի կնքվում, իսկ վերաբացված և արդեն առկա հաշիվներն ենթակա են անմիջապես միավորման՝ պահպանելով Հաշվետիրոջ նախընտրած հաշիվը, եթե Հաշվետերը Հաշվի Օպերատորի հարցմանն ի պատասխան նշել է հաշիվը: Հաշվի Օպերատորի պարտավոր է հաշիվների միավորման մասին 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում տեղեկացնել Հաշվետիրոջը և Կենտրոնական դեպոզիտարիային:
- 13.13 Բացված կամ վերաբացված արժեթղթերի հաշվի սպասարկման համար Հաշվետերը պարտավոր է վճարել պահառության պայմանագրով և Ընկերության «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի անդամի գործունեության սակագների մասին» կանոնակարգով սահմանված կարգով և չափով:
- 13.14 Հաշվի բացման (վերաբացման) գործընթացում Հաշվետիրոջ կողմից ստորագրման ենթակա փաստաթղթերը ստորագրվում են Հաշվետիրոջ կամ վերջինիս լիազոր ներկայացուցչի կողմից, ինչպես նաև նշվում է այն մասին, թե Համակարգից տվյալ Հաշվետիրոջը տեղեկությունների տրամադրումն ինչ եղանակով պետք է իրականացվի՝ փաստաթղթային թե էլեկտրոնային:
- 13.15 Հաշվետիրոջ լիազորված իրավաբանական անձի անունից հանդես գալու լիազորություն ունեցող ֆիզիկական անձն Ընկերության կողմից դիտարկվում է որպես Հաշվետիրոջ լիազորված ֆիզիկական անձ, և նրա նկատմամբ կիրառվում են լիազորված ֆիզիկական անձանց համար սահմանված պահանջները:
- 13.16 Եթե Հաշվետերն ունի մեկից ավելի լիազորված ֆիզիկական անձինք (ներառյալ՝ առանց լիազորագրի իրավաբանական անձի անունից գործելու իրավունք ունեցող անձը), ապա հաշվի բացման համար բավարար է նրանցից մեկի անձը հաստատող փաստաթղթի առկայությունը:
- 13.17 Հաշվի բացման (վերաբացման) գործառնությունը Համակարգում գրանցվում է և Հաշվետիրոջ հետ պահառության պայմանագիրը կնքվում է սույն Կանոնակարգով սահմանված տեղեկությունները և փաստաթղթերը ստանալուց (նույնականացման անհրաժեշտության դեպքում՝ անձին նույնականացնելուց) հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Գլուխ 14. Արժեթղթերի հաշվի տվյալների փոփոխություն

- 14.1 Հաշվետերը պարտավոր է տեղեկացնել Հաշվի Օպերատորին արժեթղթերի հաշվի բացման (վերաբացման) ժամանակ տրամադրված (Համակարգ մուտքագրված) տեղեկությունների ցանկացած փոփոխության մասին: Հաշվետիրոջ անվան կամ նրա անձը հաստատող (իրավաբանական անձի դեպքում՝ պետական գրանցումը հաստատող) փաստաթղթի փոփոխության դեպքում Հաշվետերը պետք է ներկայացնի նաև համապատասխան փոփոխությունը հավաստող փաստաթուղթը: Հաշվում ամրագրված տեղեկությունների փոփոխությունների մասին Հաշվետիրոջ տեղեկացումը կատարվում է արժեթղթերի հաշվից քաղվածքի տրամադրմամբ:
- 14.2 Հաշվետիրոջ կողմից արժեթղթերի իր հաշվում ամրագրված տեղեկությունների

փոփոխությունները չներկայացնելու կամ սահմանված կարգով չներկայացնելու դեպքում Հաշվի Օպերատորը և Կենտրոնական դեպոզիտարիան պատասխանատվություն չեն կրում Հաշվետիրոջը պատճառված վնասի համար:

- 14.3 Հաշվի Օպերատորը՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի համաձայնությամբ, կարող է իր նախաձեռնությամբ Համակարգում կատարել ուղղումներ, եթե Կենտրոնական դեպոզիտարիան բացահայտում է, որ կատարված գրանցումը սխալ է կամ բացակայում է, և եթե գրանցման ուղղումը չի խախտում այլ անձանց իրավունքները:
- 14.4 Հաշվի տվյալների փոփոխությունը Համակարգում Սպասարկողի կողմից գրանցվում է անհրաժեշտ փաստաթղթերը և հանձնարարականները ստանալուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Գլուխ 15. Արժեթղթերի փոխանցմամբ պայմանավորված գործառնություններ

- 15.1 Արժեթղթերի փոխանցմամբ պայմանավորված գործառնությունները Համակարգում իրականացվում են հետևյալ տեսակներով, որոնց մեջ չի ներառվում արժեթղթերի փոխանցման գործառնությունը, որը արդյունք է Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքի.
- Ազատ առաքում կամ ST փոխանցում.
 - Առաքում վճարման դիմաց կամ DVP փոխանցում.
 - Ազատ առաքում՝ համաձայնությամբ կամ FOP փոխանցում.
 - Արժեթղթերի պորտֆելի փոխանցում կամ պորտֆելի փոխանցում.
 - Կենտրոնական Բանկի և Առևտրային բանկի հետ կնքված ռեպո պայմանագրից բխող արժեթղթերի փոխանցում:
- 15.2 Հաշվի Օպերատորի միջնորդությամբ արժեթղթերի փոխանցման գործառնություն կարող է գրանցվել միայն, եթե արժեթղթեր փոխանցող և ստացող կողմ հանդիսացող Հաշվետերերի արժեթղթերի հաշիվներն ունեն ակտիվ հաշվի կարգավիճակ, բացառությամբ Կանոններով սահմանված դեպքերի:
- 15.3 Դատարանի վճռի և ժառանգության հիման վրա արժեթղթերի փոխանցումները Համակարգում կատարվում են ազատ առաքմամբ՝ շահագրգիռ կողմի պահանջով:
- 15.4 Նվիրատվության (նվիրաբերության) հիման վրա արժեթղթերի փոխանցումները Համակարգում կատարվում են ազատ առաքմամբ (ST փոխանցում)՝ նվիրատուի պահանջով, եթե նվիրատուն ներկայացնում է նվիրատվության պայմանագիրը, կամ համաձայնությամբ ազատ առաքմամբ (FOP փոխանցում), եթե նվիրատվության պայմանագիրը ներկայացված չէ: Թողարկողի կողմից տեղաբաշխված արժեթղթերի հետզնման կամ ձեռքբերման հիմքով Թողարկողի արժեթղթերի հաշվին արժեթղթերի փոխանցումները Համակարգում կատարվում են ազատ առաքում՝ համաձայնությամբ (FOP փոխանցում) կամ առաքում վճարման դիմաց (DVP փոխանցում) տեսակներով:
- 15.5 Արժեթղթերի փոխանցմամբ պայմանավորված գործառնությունները գրանցելու համար Ընկերությունը, բացի Կանոններով սահմանված փաստաթղթերից, կարող է պահանջել նաև հետևյալ փաստաթղթերը՝
- 15.5.1 Արժեթղթերի փոխանցման համար հիմք հանդիսացող փաստաթուղթը,
- 15.5.2 Ցանկացած այլ փաստաթուղթ, որն Ընկերության Ներքին աուդիտորը հարկ կհամարի պահանջել:
- 15.6 Արժեթղթերի փոխանցման հանձնարարականները, բացի Կանոններով սահմանված տեղեկություններից, պետք է ներառեն նաև արժեթղթերի փոխանցման հիմքը (առուվաճառք, նվիրատվություն, ժառանգություն և այլն):

- 15.7 Սպասարկողը, հավաստիանալով, որ Հաշվետիրոջ կողմից ներկայացված փաստաթղթերը կազմված և հաստատված են պատշաճ կերպով, համեմատում է դրանք Ծրագրային համակարգում առկա տվյալների հետ և անհամապատասխանությունների բացակայության դեպքում, ներկայացնում Ներքին աուդիտորին՝ եզրակացություն ստանալու նպատակով:
- 15.8 Ներքին աուդիտորը 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում բանավոր եզրակացություն է տալիս արժեթղթերի փոխանցման գործառնությունը Համակարգում գրանցելու վերաբերյալ:
- 15.9 Սպասարկողը, Ներքին աուդիտորի կողմից տրամադրված դրական եզրակացության դեպքում, 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում Համակարգում գրանցում է արժեթղթերի փոխանցման գործառնությունը, ինչը ծրագրային վավերացում է ստանում Հաստատողի կողմից:
- 15.10 Հաշվի Օպերատորն ազատ առաքմամբ արժեթղթերի փոխանցման գործառնությունը գրանցում է հանձնարարականը (դիմումը) ստանալուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:
- 15.11 Ընկերությունն իրավունք ունի մերժել արժեթղթերի փոխանցման հանձնարարականի կատարումը, եթե արժեթղթերի հաշվում առկա չեն փոխանցման հանձնարարականում նշված անհրաժեշտ քանակի արժեթղթեր, ինչպես նաև Կանոններով սահմանված այլ դեպքերում:

Գլուխ 16. Արժեթղթերի գրավադրումը

- 16.1 Հաշվի Օպերատորն արժեթղթերի գրավադրման գործառնություն կարող է գրանցել միայն գրավատու կողմ հանդիսացող Հաշվետիրոջ ակտիվ կարգավիճակով հաշվի առկայության դեպքում:
- 16.2 Արժեթղթերի գրավադրման գործառնությունը գրանցելու համար գրավատուն Սպասարկողին է ներկայացնում Կանոններով սահմանված փաստաթղթերը, ինչպես նաև՝
 - 16.2.1 Արժեթղթերի գրավադրման հանձնարարական, որը պետք է ներառի Կանոններով սահմանված տեղեկությունները,
 - 16.2.2 Արժեթղթերի գրավադրման համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթերի պատշաճ վավերացված պատճենները
 - 16.2.3 Ցանկացած այլ փաստաթուղթ, որն Ընկերության Ներքին աուդիտորը հարկ կհամարի պահանջել:
- 16.3 Սպասարկողը, հավաստիանալով, որ գրավատուի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը կազմված և հաստատված են պատշաճ կերպով, դրանցում արտացոլված տվյալները համեմատում է Ծրագրային համակարգում առկա տվյալների հետ և անհամապատասխանությունների բացակայության դեպքում այդ փաստաթղթերը ներկայացնում է Ներքին աուդիտորին՝ եզրակացություն ստանալու նպատակով:
- 16.4 Ներքին աուդիտորը 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում բանավոր եզրակացություն է տալիս գրավադրման գործառնության գրանցման վերաբերյալ:
- 16.5 Սպասարկողը, Ներքին աուդիտորի կողմից տրամադրված դրական եզրակացության դեպքում 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում Համակարգում գրանցում է գրավադրման գործառնությունը, ինչը ծրագրային վավերացում է ստանում Հաստատողի կողմից:
- 16.6 Այն դեպքում, երբ տվյալ գրավի գրավառուի Սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշիվը և գրավատուի Սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշիվը սպասարկվում են տարբեր Հաշվի Օպերատորների կողմից, ապա գրավատու կողմի արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորի կողմից Համակարգ մուտքագրված գրավադրման հանձնարարականը կատարվում է գրավառուի արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորի կողմից արժեթղթերի գրավադրման հանձնարարականը հաստատելու պահից: Գրավառուի արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորի կողմից արժեթղթերի գրավադրման

հանձնարարականը հաստատվում է գրավատու կողմի արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորի կողմից գրավադրման հանձնարարականի Համակարգ մուտքագրելու մասին տեղեկանալուց, գրավառուի համաձայնությունը ստանալուց անմիջապես հետո: Գրավառուի համաձայնության բացակայության դեպքում Հաշվի օպերատորն իրավունք ունի մերժել արժեթղթերի գրավադրման հանձնարարականի հաստատումը:

- 16.7 Եթե ինչ-որ պատճառով արժեթղթերի գրավադրման գործառնությունը Համակարգում գրանցելու համար գրավատուն չի ներկայացնում գրավառուի՝ ակտիվ կարգավիճակով Սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշվի համարը կամ Հաշվի Օպերատորը տեղեկություններ չունի գրավառուի՝ Համակարգում ակտիվ կարգավիճակով Սեփականատիրոջ արժեթղթերի հաշվի վերաբերյալ, ապա Հաշվի Օպերատորը Համակարգում գրավառուի համար բացում է Գրավառուի գրավային հաշիվ, որտեղ արտացոլվում են գրավառուի օգտին հաշվառված արժեթղթերը:
- 16.8 Արժեթղթերի հաջորդող գրավով պայմանավորված գործառնությունը Համակարգում գրանցվում է, եթե այն արգելված չէ Համակարգում գրանցված նախորդ գրավի պայմանագրերով կամ գրավադրվող արժեթղթերի թողարկման պայմաններով:
- 16.9 Գրավադրման գործառնությունը Հաշվի Օպերատորի կողմից ենթակա է կատարման գրավատու կողմ հանդիսացող Հաշվետիրոջ հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորի կողմից գրավադրման հանձնարարականի ստացման պահից 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:
- 16.10 Ընկերությունն իրավունք ունի մերժել արժեթղթերի գրավադրման հանձնարարականի կատարումը, եթե գրավատուի արժեթղթերի հաշվում առկա չեն գրավադրման հանձնարարականում նշված անհրաժեշտ քանակի արժեթղթեր, ինչպես նաև Կանոններով սահմանված այլ դեպքերում:

Գլուխ 17. Արժեթղթերի գրավի արտադատական կարգով իրացման ծառայություն

- 17.1 Արժեթղթերի գրավի արտադատական կարգով իրացման ծառայության մատուցման դեպքում գրավառուն գրավատուի հաշիվը սպասարկող Հաշվի Օպերատորին է ներկայացնում Կանոններով սահմանված փաստաթղթերը:
- 17.2 Սպասարկողը, հավաստիանալով, որ գրավառուի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը կազմված և հաստատված են պատշաճ կերպով, դրանցում արտացոլված տվյալները համեմատում է Ծրագրային համակարգում առկա տվյալների հետ և անհամապատասխանությունների բացակայության դեպքում այդ փաստաթղթերը ներկայացնում է Ներքին աուդիտորին՝ եզրակացություն ստանալու նպատակով:
- 17.3 Ներքին աուդիտորը 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում բանավոր եզրակացություն է տալիս արժեթղթերի գրավի արտադատական կարգով իրացման գործառնության գրանցման վերաբերյալ:
- 17.4 Սպասարկողը, Ներքին աուդիտորի կողմից տրամադրված դրական եզրակացության դեպքում 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում Համակարգում գրանցում է արժեթղթերի գրավի արտադատական կարգով իրացման գործառնությունը, ինչը ծրագրային վավերացում է ստանում Հաստատողի կողմից:
- 17.5 Հաշվի Օպերատորը 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում, ստուգելով ներկայացված փաստաթղթերը և համոզվելով, որ դրանցում պահպանվել են Կանոններով և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջները, Համակարգում գրանցում է համապատասխան հանձնարարականը: Հակառակ դեպքում հանձնարարականի կատարումը մերժվում է:

ԲԱԺԻՆ 4. ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

- 18.1 Սույն Կանոնակարգով սահմանված դիմումները, հարցումները, հանձնարարականները, ինչպես նաև այլ պահանջվող փաստաթղթերը Հաճախորդները կարող են ներկայացնել կամայական ֆորմատով, եթե Կանոններով կամ Հաշվի օպերատորի գործադիր տնօրենի որոշմամբ հաստատված չեն դրանց օրինակելի ձևերը:
- 18.2 Սույն Կանոնակարգով չկարգավորվող գործառույթներն ու հարաբերությունները կարգավորվում են Օրենքով, ՀՀ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով և Կանոններով սահմանված կարգով:
- 18.3 Սույն Կանոնակարգով սահմանված Սպասարկող և Հաստատող աշխատակցի(կիցների) ցանկը հաստատվում է Հաշվի օպերատորի Գործադիր տնօրենի հրամանով:
- 18.4 Սույն Կանոնակարգն ուժի մեջ է մտնում Կանոններով սահմանված կարգով և ժամկետներում: